

Regeringen
KL

Aftale om kommunernes økonomi for 2011

12. juni 2010

1. Genopretningsaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti

Udfordringerne for dansk økonomi er skærpet i kølvandet på den globale finanskriser. De offentlige finanser er svækket markant, og offentlige overskud er vendt til underskud med stigende offentlig gæld til følge. Det betyder, at Danmark nu er inde i EU's Stabilitets- og Vækstpagt's procedure for uforholdsmæssigt store underskud.

Regeringen og Dansk Folkeparti har på den baggrund indgået *Aftale om genopretning af dansk økonomi*. Med aftalen indledes en flerårig indsats, som styrker den offentlige økonomi med 24 mia. kr. frem mod 2013.

Det indgår i genopretningsaftalen, at den nuværende høje budgetramme til kernevel-færd i kommunerne skal fastholdes i forhold til kommunernes budgetter for 2010. Rammen reguleres frem mod 2013 årligt med stigningen i priser og lønninger.

Som led i genopretningsaftalen har regeringen fremsat lovforslag, der indebærer justeringer af de rammer, som aftalesystemet fungerer indenfor. Det nuværende betingede bloktilskud forhøjes til 3 mia. kr. og justeres, så det betinges af aftaleoverholdelse i både budgetter og regnskaber. Samtidig styrkes den individuelle modregning i den nuværende skattemekanisme. Der skal endvidere ske en styrket budgetopfølgning i kommunerne blandt andet ved, at kommunerne udarbejder halvårsregnskaber.

2. Rammerne for kommunernes indsats

KL har noteret sig regeringens økonomiske genopretningspolitik. Det er et fælles ansvar at sikre den offentlige økonomi. Samtidig skal der ske en afstemning af borgerne forventninger til udviklingen af den offentlige service i kommunerne i de kommende år.

Regeringen og KL har på den baggrund indgået en aftale, som har fokus på kommunernes muligheder for at prioritere og tilrettelægge opgavevaretagelsen i lyset af de økonomiske rammer.

Kommunerne står i de kommende år over for at skulle foretage nødvendige lokale prioriteringer og omstillinger for at leve op til de overordnede økonomiske rammer for den kommunale økonomi. Det er i den sammenhæng en forudsætning, at den kraftige udgiftsvækst på de specialiserede områder standses.

Regeringen og kommunerne samarbejder om at imødegå disse økonomiske udfordringer. Omdrejningspunktet for samarbejdet er fortsat ”10 principper for god decentral styring”, der indebærer en klar politisk ansvarsfordeling, frihed for de enkelte kommuner til at tilrettelægge arbejdet inden for de politisk fastsatte rammer og et decentralt driftsansvar.

Der er enighed om, at de fastlagte økonomiske rammer i de kommende år er en anledning til, at kommunerne fortsat nytænker opgaveløsningen, skærper økonomistyringen og styrker det eksisterende fokus på bedre ressourceudnyttelse blandt andet ved mere effektive arbejdsgange, mindre administration, afbureaukratisering og øget konkurrenceudsættelse.

Parterne vil på de kommunale velfærdsområder i fællesskab vurdere, om omstilling og nytænkning i den nuværende opgaveløsning i højere grad kan imødekomme både mål om service og udgiftsstyring.

Regeringen vil arbejde for initiativer, der understøtter kommunernes indsats for at bremse udgiftsvæksten. Samtidig vil regeringen korrigere rammerne for kommunernes indsats, så der skabes bedre muligheder – blandt andet gennem afbureaukratisering – for at frigøre ressourcer til den borgernære service.

Aftalesystemet for den kommunale økonomi giver mulighed for den nødvendige koordinering af den offentlige økonomi samtidig med, at det kommunale selvstyre bevares og respekteres. Regeringen og kommunerne vil i de kommende år anvende aftalesystemet til at sikre en konsolidering af den offentlige økonomi.

Der er samtidig enighed om, at det er en klar forudsætning for aftalesystemet, at kommunerne lever op til de aftalte rammer både i budget og regnskab. Det er særligt vigtigt i de kommende år, hvor der skal ske en konsolidering af den offentlige økonomi.

Med *Aftale om genopretning af dansk økonomi* gennemføres en række af de forslag, som indgik i KL's udspil, *Vilje til velfærd*, herunder reformer på arbejdsmarkedet samt en justering af reglerne for henholdsvis tilskud til høreapparater, indefrysning af ejendomsskatter og tabt arbejdsfortjeneste. Regeringen og KL er enige om, at disse initiativer vil medføre færre offentlige udgifter.

3. Kommunernes økonomi for 2011

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2011 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1	
Balance for kommunerne i 2011	
Mio. kr., 2011-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	232.799
Overførsler	52.310
Udgifter til forsikrede ledige mv.	11.015
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	15.000
Øvrige udgifter	4.001
Udgifter i alt	315.124
Skatteindtægter	-226.925
Bloktilskud mv.	-65.009
Balancetilskud	-12.176
<i>- Heraf betinget balancetilskud</i>	<i>-3.000</i>
Beskæftigelsestilskud	-11.015
Indtægter i alt	-315.124
Balance	0

Udgangspunktet for aftalen er kommunernes budgetter for 2010.

Med henblik på at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét er der fastsat et balancetilskud på 12.176 mio. kr. i 2011.

Service

Aftalen indebærer, at kommunernes serviceudgifter i 2011 udgør 232,8 mia. kr. under forudsætning af indtægter fra den centrale refusionsordning på 1,8 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Der indføres fra 1. januar 2011 en fleksibel ordning for sund frokost i dagtilbud, således at forældrene får mulighed for at fravælge frokostmåltidet for den enkelte daginstitution. Samtidig indføres en særskilt betaling for frokosten, mens den maksimale egenbetaling for en daginstitutionsplads sættes ned fra 30 til 25 pct.

I 2010 får kommunerne under ét et tilskud på op til 400 mio. kr. afhængigt af antallet af børn, der får et sundt frokostmåltid. Fra 2011 løftes bloktilskuddet permanent med 400 mio. kr. med henblik på at sikre gode rammer for frokostordningen.

Anlæg

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2010 blev der skabt finansiering til et historisk højt anlægsniveau på 20 mia. kr. i 2010. Herudover har regeringen i forlængelse af aftalen om finanslov for 2010 udmøntet yderligere lånepuljer på 4,3 mia. kr.

Fremrykningen af kommunale investeringer i 2009 og 2010 skal ses i sammenhæng med den økonomiske afmatning, som fulgte i kølvandet på finanskrisen i 2008. Som

led i genopretningen af den offentlige økonomi er der behov for at tilpasse anlægsaktiviteten i kommunerne til et normalt leje.

Regeringen og KL er enige om, at der med aftalen er sikret fuld finansiering til et anlægsniveau på 15 mia. kr. eksklusive ældreboliger.

Heri indgår, at der i 2011 udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden med henblik på at forbedre de fysiske rammer på dagtilbudsområdet, i folkeskolen samt på ældreområdet mv. Investeringsniveauet på kvalitetsfundsområderne udgør således i alt 7 mia. kr. i 2011, jf. aftalen om kommunernes økonomi for 2009. Regeringen og KL tillægger det stor vægt, at kommunerne realiserer det aftalte løft af investeringerne på disse områder. I efteråret 2010 drøftes status for kommunernes investeringer på kvalitetsfundsområderne. KL vil til brug herfor indsamle oplysninger om investeringer på områderne i 2009 og 2010 samt budgetterede udgifter i 2011.

Der afsættes i 2011 en lånepulje på 800 mio. kr. målrettet medfinansiering af investeringer på kvalitetsfundsområderne, herunder særligt folkeskoleområdet, i kommuner i en økonomisk og likviditetsmæssig vanskelig situation.

Nogle af de fremrykkede anlægsprojekter i 2010, der er igangsat som følge af blandt andet lånepuljerne fra finansloven for 2010, vil have overløb fra 2010 ind i 2011. Parterne er enige om, at kommunerne af hensyn til konjunktursituationen skal tilstræbe at afslutte anlægsprojekterne i 2010. Efter en konkret vurdering kan Indenrigs- og Sundhedsministeriet i særlige tilfælde give adgang til at anvende allerede bevilligede lånetilsagn i 2011 for projekter, der er igangsat inden 1. oktober 2010.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i dag har gode muligheder for at låne til energibesparende investeringer, herunder til såkaldte ESCO-projekter. Derudover vil parterne i fællesskab undersøge om der er behov for at justere gældende regler yderligere med henblik på at understøtte rentabel energirenovering og energieffektivisering i kommunerne.

Der er enighed om, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet igangsætter et arbejde vedrørende en model for låneoptag til større IT-investeringer med et dokumenteret effektiviseringspotentiale.

Der afsættes i 2011 en lånepulje på 100 mio. kr. med henblik på at fremme offentligt-private samarbejdsprojekter.

Overførsler

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 52,3 mia. kr. i 2011, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 11,0 mia. kr. i 2011.

Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2011. I tilfælde af væsentlige ændringer i skønnet for udgifterne til indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen vil der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes aktive indsats kan påvirke størrelsen af indkomstoverførslerne.

På baggrund af de reviderede skøn for henholdsvis kommunernes overførselsudgifter i 2010 og den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet for 2010 foretages en midtvejsregulering af kommunernes bloktilskud for 2010 på 1,5 mia. kr.

Økonomisk trængte kommuner

For at tilgode et mindre antal kommuner i en særlig vanskelig situation er der enighed om, at der inden for aftalens samlede økonomiske rammer er rum til, at:

- Et mindre antal kommuner i 2011 kan foretage en målrettet justering af den kommunale indkomstskat inden for en samlet aftalt ramme på 300 mio. kr.
- Den ordinære særtilskudspulje forhøjes ekstraordinært til 500 mio. kr. i 2011. Forhøjelsen af særtilskudspuljen finansieres af bloktilskuddet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet udmelder inden sommer de kriterier, som vil ligge til grund for fordelingen af rammen til skattestigninger. Muligheden for skatteforhøjelser skal målrettes et mindre antal kommuner, der i en særlig vanskelig situation vurderes at have behov for en skatteforhøjelse.

KL vil i lighed med sidste år igangsætte en dialog mellem kommunerne om, hvilke kommuner der har behov for at hæve skatten i overensstemmelse med de udmeldte kriterier og den aftalte ramme til skattestigninger i 2011. Herefter ansøger kommunerne indenrigs- og sundhedsministeren om en andel af den aftalte ramme til skattejusteringer i 2011.

Hvis den samlede skatteforhøjelse for kommunerne under ét overstiger den aftalte ramme på 300 mio. kr., vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering i bloktilskuddet for 2011 svarende til overskridelsen.

Kommuner, der på forhånd har fået tildelt en andel af rammen for skattejusteringer, og som vedtager en skatteprocent i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for en eventuel individuel modregning ved et samlet brud på skatteaftalen.

Regeringen vil sikre, at skattestoppet overholdes ved, at der foretages en modgående statslig skattenedsættelse. Skatteombytningen ligger dermed inden for rammerne af regeringens skattestop. Halvdelen af den aftalte kommunale skattestigning indgår i finansieringen af det aftalte udgiftsniveau for kommunerne under ét.

Justerede rammer for aftalesystemet

Med henblik på at understøtte skattnedsættelser fremadrettet har regeringen fremsat et lovforslag, der indebærer, at udgangspunktet for opgørelsen af ”frit lejde” nulstilles således, at alle skattnedsættelser i forhold til skattniveauet i 2010 vil være omfattet af ”frit lejde”.

KL tager endvidere til efterretning, at regeringen vil styrke den individuelle modregning i den nuværende skattemekanisme. Justeringen indebærer, at såfremt den samlede kommunale skatteudskrivning stiger, vil de kommuner, der har hævet skatten, første år individuelt få modregnet 75 pct. af merindtægten i bloktilskuddet, mens modregningen det andet år og tredje år vil udgøre 50 pct. I det fjerde år vil den individuelle modregning udgøre 25 pct.

Regeringen har fremsat lovforslag, der indebærer, at 3 mia. kr. ud af det årlige balancetilskud gøres betinget af kommunernes aftaleoverholdelse vedrørende de budgettede og realiserede serviceudgifter for 2011. Kommunerne vil få det betingede bloktilskud udbetalt, hvis de overholder de aftalte rammer for økonomien i forbindelse med budgetlægningen, men det betingede bloktilskud trækkes tilbage i det omfang, kommunernes regnskaber ikke lever op til de aftalte rammer. Afregningen i forhold til en aftaleoverskridelse i regnskaberne for 2011 foretages i 2012.

Regeringen og KL vil i forlængelse af kommunernes budgetlægning i efteråret drøfte kommunernes overholdelse af den aftalte økonomiske ramme. Samtidig vil der ske en drøftelse af, hvordan kommunernes overholdelse af budgetterne understøttes.

Regeringen og KL er enige om at evaluere rammerne for aftalesystemet og den overordnede styring af kommunernes økonomi op til den planlagte revision af de fremsatte lovforslag i folketingsåret 2013-2014.

Øvrige økonomiske forudsætninger

De økonomiske rammer for den kommunale økonomi udgøres endvidere af de aftaler og forudsætninger, der fremgår af boks 1 nedenfor.

Boks 1**Bidrag til regionerne**

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på sundheds- og udviklingsområderne for 2010 var henholdsvis 1.204 kr. og 120 kr. pr. indbygger. For 2011 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 1.214 kr. på sundhedsområdet og et grundbidrag på 121 kr. på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2010-2011 på 0,8 pct. inkl. medicin.

Den kommunale balance i 2011 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne.

Der er enighed om at foretage en midtvejsregulering ved ændrede skøn for den kommunale medfinansiering for 2011 i forbindelse med de tekniske drøftelser af de økonomiske forudsætninger for 2012.

Skatter

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2008 til 2011 udgør 8,2 pct.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2011 vil blive fastsat til 7,0 pct.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2010-2011 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,0 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 0,8 pct. fra 2010-2011, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 1,8 pct. fra 2010-2011. Der er endvidere forudsat en satsreguleringsprocent for 2011 på 1,9 pct.

Der er i aftalen forudsat konstant reelt nettobidrag til AER. Ændringer i denne forudsætning vil blive taget op i forbindelse med midtvejsdrøftelsen om kommunernes økonomi for 2011.

4. De kommunale regnskaber for 2009

Regeringen og KL har drøftet resultatet af de kommunale regnskaber for 2009. KL har angivet, at den store budgetoverskridelse i 2009 primært skyldes engangsforhold som følge af institutionernes anvendelse af decentralt opsparede midler samt udgifter til det specialiserede socialområde. KL har endvidere tilkendegivet, at kommunerne allerede har iværksat en stor indsats for at tilpasse aktiviteten med henblik på at overholde budgetterne for 2010.

Regeringen og KL er enige om, at der skal ske en styrket lokal økonomiopfølgning i kommunerne. Samtidig er der enighed om, at kommunernes gode erfaringer med at samarbejde om budgetlægningen med fordel kan udbredes til også at omfatte budgetopfølgningen.

Kommunerne skal således fremover udarbejde halvårsregnskaber, der sikrer opfølgning i forhold til udgiftsudviklingen og samtidig giver en prognose for regnskabsresultatet. Halvårsregnskaber skal understøtte en stærkere dialog mellem kommunerne med henblik på at sikre overholdelse af budgetterne. Endvidere kan halvårsregnskaber indgå i drøftelser mellem regeringen og KL.

Budget- og regnskabsudvalget i regi af Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastlægger den konkrete udformning med henblik på at indføre halvårsregnskaber fra 2011. Reglerne fastlægges under hensyntagen til de administrative konsekvenser, og samtidig vurderes muligheden for forenkling af reglerne vedrørende omkostningsregnskaber. Regeringen og KL vil drøfte et samlet oplæg til ændringer i kommunernes budget- og regnskabsregler i efteråret 2010, og regeringen vil søge tilslutning til den nødvendige ændring af styrelsesloven.

Parterne opfordrer kommunalbestyrelserne til at tage stilling til behovet for korrigerende initiativer i indeværende år, hvis der ved regnskabsafslutningen i foråret konstateres væsentlige overskridelser i forhold til budgettet.

5. De specialiserede områder

Det specialiserede socialområde

I lyset af den af regeringen fastlagte ramme for de kommunale serviceudgifter frem mod 2013 er der brug for en opbremsning og tilpasning af udgifterne på området, hvor der i de senere år har været en gennemsnitlig udgiftsvækst på godt 1 mia. kr. om året.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal fortsætte indsatsen med at få styr på udgiftsudviklingen. Den enkelte kommunalbestyrelse har inden for lovgivningens rammer ansvaret for at styre og prioritere opgaveløsningen og økonomien på området. Området er således styrbart på linje med de øvrige kommunale serviceområder.

Regeringen og KL har som opfølgning på sidste års aftale lanceret en række fælles initiativer, der skal understøtte styringen af området. Regeringen har blandt andet taget initiativ til ny lovgivning, der sikrer sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar. Dertil er der indført kvartalsvise økonomiske oversigter, og regeringen og KL har udgivet et katalog med styringsredskaber.

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2010 blev der igangsat en analyse af rammeaftaler, prisdannelse, takstfastsættelsen samt køb og salg af pladser mellem kommuner, regioner og private leverandører. Der er i forlængelse af dette arbejde enighed om:

- Regeringen fremsætter lovforslag, der forenkler de sociale rammeaftaler og giver kommunerne ansvaret for koordineringen. Lovforslaget skal samtidig understøtte kommunerne i rollen som købere i forhold til tilbud, hvor driftsherren ikke selv har finansieringsansvar for hovedparten af pladserne.

- Tilbudsportalen styrkes for at understøtte et højere informationsniveau om indhold og priser for ydelser. Samtidig iværksættes tiltag for at forbedre kvaliteten af de indberettede oplysninger.
- For at styrke økonomistyringen er regeringen og KL enige om at udvikle modeller for frivillige standardkontrakter samt præcisere, at alle ydelser, herunder tillægsydelser, efter gældende ret skal godkendes af den visiterede kommune inden iværksættelse. Samtidig er der enighed om, at perioden for fremsendelse af regninger for ydelser forkortes.

Parterne er enige om, at udgifterne forbundet med initiativet om Tilbudsportalen finansieres i fællesskab med 6 mio. kr. årligt fra 2010.

Regeringen og KL er enige om at iværksætte en analyse af styringen af det specialiserede socialområde. Analysen skal blandt andet kortlægge den statslige regulering af området. Samtidig skal det undersøges, hvordan den nuværende regulering understøtter kommunernes muligheder for at styre og prioritere, sikrer enkelhed og gennemskuelighed for borgere og medarbejdere, samt giver stat og kommuner mulighed for at følge op på resultater. Analysen gennemføres under hensyn til en fortsat fastholdelse af princippet om det konkrete individuelle skøn i visitationen samt et fokus på borgerens retssikkerhed. Arbejdet afsluttes i foråret 2011.

Specialundervisning

Udgifterne til specialundervisning har været kraftigt stigende de senere år. På den baggrund igangsatte regeringen og KL med økonomiaftalen for 2009 og 2010 et udvalgsarbejde vedrørende specialundervisningsområdet med fokus på grundlaget for styringen, organiseringen og ressourceforbruget på området.

På baggrund af arbejdet skønnes det, at ca. 14 pct. af eleverne modtager specialundervisning, og at der samlet anvendes ca. 13 mia. kr. årligt på specialundervisningsområdet (inklusive udgifter til Pædagogisk Psykologisk Rådgivning mv.) svarende til knap 30 pct. af de samlede udgifter til folkeskolen. Sammenlignet med Sverige og Finland udskilles forholdsvis mange elever i Danmark til segregerede tilbud i specialklasser og specialskoler.

Den høje grad af udskillelse strider mod de politiske målsætninger – lokalt og nationalt – om, at den almindelige folkeskole skal være rummelig og kunne omfatte hovedparten af børn med særlige behov. Udskillelsen er god og naturlig for fx elever med svære fysiske eller psykiske handicaps. Men det kan ikke dokumenteres, at den nødvendigvis er relevant for en så stor andel af eleverne, som udskilles i dag.

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at arbejde for en omstilling i folkeskolen, således at målsætningen om inklusion bidrager til en reduktion af den andel af ressourcerne, der anvendes til specialundervisning. Kommunerne vil styre og prioritere

området under hensyntagen til denne målsætning. Frigjorte ressourcer på området kan blandt andet styrke den almindelige undervisning i folkeskolen.

I forbindelse med udvalgsarbejdet er der udarbejdet 14 konkrete forslag, som kan understøtte øget inklusion og en mere effektiv ressourceudnyttelse på området.

I forlængelse heraf vil regeringen blandt andet arbejde for at:

- Der gennemføres en lovændring med henblik på at afgrænse specialundervisning til kun at omfatte støtte i mindst 12 ugentlige undervisningstimer samt undervisning i specialklasser og specialskoler. Samtidig tydeliggøres målsætningen om, at folkeskolen skal være inkluderende, via en bekendtgørelsesændring på området.
- Justere det vejledende materiale på området, så det klart fremgår, at specialundervisning ikke kan tildeles alene på baggrund af en diagnose, men at støtte skal fastsættes på grundlag af en konkret vurdering af barnets undervisningsmæssige behov.
- Der gennemføres en lovændring, således at den anbringende kommune fremover skal medvirke ved udarbejdelsen af og godkende det endelige specialundervisningstilbud i beliggenhedskommunen.

Regeringen vil søge forligspartiernes tilslutning til initiativer, der kræver lovændring. I forbindelse med gennemførelsen af lovændringer vil regeringen og KL i fællesskab se nærmere på, hvordan den nuværende regulering – og herunder klagesystemet – understøtter kommunernes muligheder for at styre og prioritere, sikrer enkelhed og gennemsikuelighed for borgere og medarbejdere, samt giver kommuner og stat mulighed for at følge op på resultater.

Herunder er regeringen og KL enige om at se nærmere på reglerne for frit valg. Som led i afbureaukratiseringsarbejdet undersøges samtidig mulige forenklinger af befordringsregler på området, herunder i relation til frit valg.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at kommunerne i de kommende år skal begrænse henvisningen til specialklasser og specialskoler og herunder, at undervisningen af anbragte børn så vidt muligt bør foregå i den almindelige folkeskole. Kommunerne vil for at realisere målsætningen blandt andet:

- Etablere inklusionsfremmende styringsmodeller.
- Gøre Pædagogisk Psykologisk Rådgivning mere efterspørgselsstyret.
- Arbejde strategisk med lærernes kompetenceudvikling og udnyttelsen af personalets kompetencer til gavn for alle elever.

6. Bedre ressourceudnyttelse og gensidighedsaftalen

De økonomiske rammer for de kommende år er en anledning til at nytænke opgaveløsningen og udnytte de mange veje til bedre arbejdstilrettelæggelse og ressourceudnyttelse.

Omdrejningspunktet for denne indsats er regeringen og KL's gensidighedsaftale, som indebærer, at der ved bedre ressourceudnyttelse mv. skal frigøres ressourcer til service i kommunerne svarende til et økonomisk råderum på 1 mia. kr. i 2009 stigende til 5 mia. kr. i 2013. Det er aftalt, at regeringen fremlægger initiativer, der kan understøtte kommunernes indsats ved at frigøre halvdelen af disse ressourcer.

Regeringen har i overensstemmelse med gensidighedsaftalen fremlagt nye konkrete initiativer, som – sammen med de initiativer, der indgik i økonomiaftalen for 2010 – i alt frigør 1,1 mia. kr. i kommunerne i 2011, *jf. bilag 1*.

De nye statslige initiativer vedrører hovedsageligt afbureaukratisering af statslige regler på det sociale område, børneområdet, folkeskolen, ældreomsorg og integration. Hertil kommer initiativer vedrørende digitalisering og indkøbs effektiviseringer.

Kommunerne har i budget 2010 indarbejdet effektiviseringsgevinster for ca. 1,1 mia. kr. blandt andet gennem strukturtilpasninger, outsourcing, ændrede arbejdsprocesser, lavere sygefravær, mere effektivt indkøb mv. Heri indgår gevinster fra de statslige initiativer for frigørelse af ressourcer i 2010.

Kommunerne vil i henhold til gensidighedsaftalen ved egen indsats frigøre mindst 0,4 mia. kr. i 2011 til service i kommunerne i forhold til 2010.

Til at understøtte den videre udvikling af den offentlige sektor er regeringen og KL enige om en række initiativer på følgende centrale indsatsområder.

Afbureaukratisering og udfordringsret

Regeringen fremlagde i oktober 2009 forenklingsplanen ”*Mere tid til velfærd*” med 105 konkrete forenklingsforslag. Næsten alle forslagene er nu ved at blive gennemført. Der er enighed om, at 35 initiativer ud af den samlede forenklingsplan vil frigøre 389 mio. kr. i den kommunale økonomi i 2011. Der er enighed om, at 50 mio. kr. af de frigjorte midler på ældreområdet, som kan henføres til en oprindelige finansiering fra satspuljen, forbliver på ældreområdet.

Regeringen og KL er enige om at fortsætte indsatsen for afbureaukratisering i kommunerne. Regeringen vil fremlægge en ny forenklingsplan, ”*Mere tid til velfærd IP*” i 2011. Som led i dette arbejde iværksættes blandt andet fornyede analyser af de største velfærdsområder, herunder på social-, undervisnings- og beskæftigelsesområderne.

Mange kommuner har selv iværksat afbureaukratiseringsprojekter og haft succes hermed. Det afspejler, at der også er et væsentligt forenklingspotentiale i kommunernes egne regler og procedurekrav. Regeringen og KL opfordrer derfor alle kommuner til at arbejde målrettet med forenkling og effektivisering.

Der er via udfordringsretten nu givet mere end 200 dispensationer fra statslige regler, blandt andet i forhold til elevplaner og kvalitetsrapporter i folkeskolen. Regeringen har tilkendegivet, at udfordringsretten videreføres til 2013 med en midtvejsevaluering i 2011. Regeringen og KL opfordrer kommunerne til fortsat at anvende muligheden for at ansøge om dispensation via udfordringsretten.

Effektiv administration

Kommunerne har gjort en stor indsats for at føre kommunalreformen ud i livet og for at indhøste en række af de synergi- og effektiviseringsgevinster, som kommunalreformen gav grundlag for. Der er imidlertid fortsat rum for at frigøre ressourcer fra administration til borgernær service.

Kommunerne kan blandt andet opnå stordriftsfordele ved øget centralisering af bogførings-, regnskabs- og lønopgaver, fx ved udlicitering eller ved at løse opgaverne samlet for flere kommuner.

Regeringen og KL har gennemført en analyse af kommunernes ressourceforbrug inden for opgaverne løn, bogføring og regnskab, der viser en betydelig variation i kommunernes ressourceforbrug. Med afsæt heri beskrives en række mulige indsatsområder for kommunerne, og der udvikles et benchmark værktøj, som kommunerne kan anvende for at vurdere egen opgaveløsning. Målt i forhold til de mest effektive kommuner i undersøgelsen repræsenterer variationen et effektiviseringspotentiale på 500-700 mio. kr. årligt.

Digitalisering

Digitalisering og anvendelsen af ny teknologi er en central vej til at sikre en bedre ressourceudnyttelse i den offentlige sektor og frigøre ressourcer til udvikling af den borgernære service. Som led i gensidighedsaftalen gennemføres tre projekter, hvoraf staten tilskrives ca. 60 mio. kr. af de frigjorte ressourcer i kommunerne i 2011.

Den nuværende strategi for digitalisering af den offentlige sektor udløber i 2010. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at der udarbejdes en ny ambitiøs digitaliseringsstrategi, der kan indgå i økonomiforhandlingerne med kommuner og regioner for 2012. Målsætningen er, at så mange borgere som muligt benytter digital kommunikation med det offentlige. Samtidig skal mulighederne for at gøre udvalgte opgaver fuldt digitale undersøges, således at ansøgninger og indberetninger som udgangspunkt sker digitalt.

Kommunerne har tilkendegivet, at de i en fælles kommunal digital strategi vil sætte ambitiøse mål for digital kommunikation med borgere, virksomheder og andre myn-

digheder. Den nye fællesoffentlige digitaliseringsstrategi vil blandt andet tage udgangspunkt i de kommunale erfaringer. Herudover vil strategien have fokus på de store serviceområder som for eksempel social-, undervisnings-, sundheds- og miljøområdet samt øget standardisering og genbrug af offentlige data.

Der er enighed om, at digitalisering ikke må hindre borgere i at få adgang til ydelser og service, som de har krav på. Borgere, der har udfordringer ved at benytte de digitale løsninger, vil eksempelvis kunne få hjælp i de kommunale borgerservicecentre.

I bilag 2 om digitalisering uddybes aftalerne om fælles digitaliseringsinitiativer.

Indkøb

På indkøbsområdet er der opnået en række effektiviseringsgevinster, som frigør ressourcer til andre aktiviteter. Kommunerne lancerede i den sammenhæng i 2008 en ny strategi for fælleskommunale indkøb. Regeringen og KL er enige om at igangsætte en analyse af det kommunale indkøb med henblik på at identificere og udbrede bedste praksis. Hensigten er blandt andet at styrke alle offentlige myndigheders beslutningsgrundlag om indkøb.

7. Objektiv sagsbehandling

Regeringen og KL er enige om at samle den objektive sagsbehandling i 3-5 sagsbehandlingscentre med virkning fra sommeren 2012.

Kommunerne skal have en helt central rolle i implementeringen og den efterfølgende drift af den nye organisering af den objektive sagsbehandling. Den kommunale forankring skal blandt andet sikre et optimalt samspil mellem de fortsatte kommunale opgaver på social- og beskæftigelsesområdet og den objektive sagsbehandling, så borgerne fortsat kan få en helhedsorienteret vejledning og sagsbehandling. Samtidig skal den enkelte kommune fortsat kunne være borgerens indgang til den objektive sagsbehandling. Selve administrationen og sagsbehandlingen i sagsbehandlingscentrene vil blive leveret af ATP på omkostningsdækket basis.

En samling af de objektive sagsbehandlingsopgaver vil give administrative besparelser på knap 300 mio. kr. om året. Hertil kommer en endnu ikke opgjort besparelse ved, at én samlet instans kan opnå mere gunstige kontrakter på de relevante it-fag-systemer. Effektiviseringspotentialet tilfalder kommunerne, der også finansierer implementeringsomkostningerne.

8. Sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser

Regeringen og KL er enige om at anbefale kommunerne hvert andet år at offentliggøre sammenlignelige oplysninger om den brugeroplevede kvalitet blandt modtagere af hjemmehjælp, forældre til børn i dagtilbud, forældre til elever i folkeskoler, forældre til børn i SFO/fritidshjem samt elever i folkeskolen.

For at støtte op om brugertilfredshedsundersøgelser, der er sammenlignelige på tværs af institutioner og kommuner, opfordres kommunerne til at anvende det fælles udviklede koncept, som stilles til rådighed fra 2011. Anvendelsen af konceptet understøttes af inspirationsmateriale, erfaringsudveksling og tværgående analyser.

For at muliggøre sammenligning på tværs af kommuner udvikler parterne i fællesskab et datavarehus, som kommunerne indberetter resultaterne af deres undersøgelser til. Herfra kan kommunerne automatisk offentliggøre oplysningerne på brugerinformation.dk. Desuden stilles en fælles spørgeramme til rådighed på plejebolig-, handicap-, og klubtilbudsområdet.

Kommunernes dokumentation og anvendelse af faglige kvalitetsoplysninger og sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser vil blive evalueret. Med afsæt heri drøftes eventuelt yderligere initiativer i forbindelse med økonomiaftalen for 2013.

9. Mere frihed i de offentlige overenskomster

Regeringen og KL er enige om at prioritere, at de kommende overenskomstforhandlinger i 2011 resulterer i, at der bliver større rum for lokale løsninger. Herved gøres det muligt i højere grad at understøtte arbejdet med kvalitet og effektivitet i den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om, at det større lokale rum for løsninger især skal have fokus på at skabe mere enkle og fleksible arbejdstidsregler, der giver bedre rammer for en effektiv tilrettelæggelse af arbejdstiden samt fokus på mulighederne for fleksibel og målrettet lokal løndannelse.

Der er enighed om at drøfte fælles interesseområder forud for overenskomstforhandlingerne i foråret 2011.

10. Kommunale restancer

De senere år er de kommunale restancer vokset, og derfor har spørgsmålet om inddrivelsen af restancerne været drøftet mellem regeringen og KL. Der er enighed om at igangsætte en handlingsplan, der kan standse denne udvikling og nedbringe restancerne. Følgende initiativer iværksættes:

- En arbejdsgruppe med Skatteministeriet og KL har afdækket en række initiativer, som kan medvirke til at styrke den fælles opkrævnings- og inddrivelsesopgave. Det drejer sig blandt andet om ensretning og effektivisering af opkrævningsområdet, sikring af at oversendte krav til inddrivelse er retskraftige og en ny proces for inddrivelse af ejendomsskatter.
- Der udarbejdes en model for, hvordan mindre krav så som P-bøder, DSB-bøder, licens etc. kan inddrives med et mindre månedligt beløb uafhængigt af inddrivelsen af andre restancer. Som udgangspunkt er der plads til inddrivelse af disse krav uanset indkomstforhold. I forhold til virksomheder identificeres andre initiativer med henblik på forebyggelse og inddrivelse af disse restancer.

- Regelsættet vedrørende underholdsbidrag er uhensigtsmæssig og indebærer risiko for spekulation og oparbejdelse af restancer. Der igangsættes et arbejde med sigte på regeljusteringer på området. Skatteministeriet vil allerede nu foretage justeringer i inddrivelsesreglerne for at mindske væksten i restancerne på bidragsområdet.
- Kommunerne skal anvende de nuværende modregningsadgange. Den gældende lovgivning skal derfor gennemgås med henblik på at præcisere kommunernes pligt til at benytte modregningsadgange med mindre særlige sociale og økonomiske forhold gør sig gældende. Samtidig styrkes modregningsreglerne ved at indføre 100 pct. modregningsadgang af daginstitutionsbetalingen i børnefamilieydelsen.
- Skatteministeriet vil fremadrettet levere oplysninger om restancer i skattemappen, så den enkelte har overblik og en oversigt kan gives til bankforbindelser mv. i forbindelse med kreditvurdering.
- Skatteministeriet har pr. 1. januar 2009 foretaget en reorganisering af inddrivelsesområdet med henblik på at sikre en effektiv og styrket inddrivelsesindsats. Som led heri er der etableret et helt nyt landsdækkende inddrivelsescenter, som i alt væsentligt vil blive fuldt ansvarlig for inddrivelse af alle personrelaterede restancer. Overførslen af alle personrestancer til Inddrivelsescentret vil være gennemført inden udgangen af 2010. Erhvervsinddrivelsen varetages fortsat regionalt.

De konkrete initiativer vil skulle vurderes i forhold til reglerne om skyldnernes økonomiske formåen ud fra en betragtning om retsgaranti og retssikkerhed i overensstemmelse med principperne for gennemførelse af inddrivelsen siden samling af inddrivelsesopgaven i staten.

Parterne er enige om at følge udviklingen i de kommunale restancer og gøre status i foråret 2011.

11. Øvrige temaer

Øget offentlig konkurrenceudsættelse

I overensstemmelse med den indgåede mål- og rammeaftale, er den kommunale konkurrenceudsættelse steget i de senere år, og den udgjorde 25,0 pct. i 2009. Det svarer til, at der i 2009 blev konkurrenceudsat for omkring 7½ mia. kr. mere end ved aftalens start i 2006. Det bidrager til at sikre, at de offentlige opgaver løses bedst og billigst.

Regeringen har tilkendegivet en målsætning om, at andelen af opgaver, der udsættes for konkurrence, kommer op på mindst 31½ procent i 2015 for kommunerne under ét. Regeringen og KL vil i efteråret 2010 drøfte denne målsætning og mulige regelændringer, der kan understøtte denne.

Endvidere vil regeringen understøtte kommunernes indsats gennem blandt andet udarbejdelsen af en strategi for offentlig privat samspil, som præsenteres efter sommerferien. Som led i OPS-strategien udvikles en række redskaber og vejledninger, der kan hjælpe kommunerne i deres arbejde med udbud.

Mad til ældre

Der indføres fra 1. juli 2010 et loft over betalingen for madservice for de ældre, som er visiteret til et dagligt hovedmåltid, og som får leveret maden i eget hjem. Loftet udgør 45 kr. for en hovedret. Kommunerne er kompenseret herfor via en regulering af bloktilskuddet. Regeringen og KL er enige om, at loftet ikke påvirker rammerne for kommunernes muligheder for at fastholde og udvikle niveauet for madservice.

Som opfølgning på økonomaftalen for 2009 er beregningsprincipperne for borgernes betaling for madservice mv. ændret til omkostningsbaserede principper. Hermed forenkles kommunernes beregningspraksis, og der skabes ensartethed i forhold til øvrige regelsæt på ældreområdet.

Samarbejdsprojektet for den decentrale offentlige sektor

Regeringen og KL er enige om at forlænge Samarbejdsprojektet for den decentrale offentlige sektor til og med 2011 inden for en uændret økonomisk ramme.

Kommunal adgang til indviddata på sundhedsområdet

For at optimere kommunernes mulighed for planlægning og evaluering af kommunernes sundhedsindsatser og for at skabe øget sammenhæng mellem det regionale sundhedsvæsen og de kommunale sundheds- og plejeopgaver vil regeringen tage initiativ til at give kommunal adgang til data om forbrug af regionale sundhedsydelse på individniveau.

Kommunal medfinansiering af sundhedsområdet

Som en del af økonomaftalen for 2009 blev der nedsat et udvalg, der skulle vurdere mulighederne for at styrke de generelle kommunale økonomiske incitament på sundhedsområdet gennem ændringer af den nuværende model for medfinansiering. Der er enighed om at drøfte justeringer af den kommunale medfinansiering af sundhedsområdet i efteråret 2010.

Grundskyld

Som følge af vurderingsændringer er det vanskeligt at forudsige grundskyldsprovenuet. Der er derfor enighed om at afdække, hvorledes kommunernes budgetlægning kan understøttes på dette område.

Dødsboskat

Kommunernes andel af dødsboskatten afregnes i dag tre år efter indkomståret. Et senere tidspunkt for afregning af dødsboskatten vil indgå i Finansieringsudvalgets igangværende arbejde med tilskuds- og udligningssystemet.

Vand- og naturplaner

I forbindelse med realisering af de kommende års indsats på vand- og naturområdet er parterne enige om i efteråret 2010 at drøfte styringen af Natura2000-indsatsen.

Bilag 1. Statslige initiativer til frigørelse af ressourcer til service i kommunerne i 2011

Regeringen og KL indgik i 2008 en flerårsaftale om frigørelse af ressourcer til den borgernære service i kommunerne i 2009-2013. I flerårsaftalen har kommunerne og regeringen påtaget sig en gensidig forpligtelse. Kommunerne skal ved egen indsats frigøre 1 mia. kr. i 2009 stigende til 2½ mia. kr. i 2013. Regeringen skal fremsætte statslige initiativer, der kan frigøre ½ mia. kr. i 2010 stigende til 2½ mia. kr. i 2013.

I overensstemmelse med aftalen har regeringen fremlagt en række nye statslige initiativer, som frigør ressourcer i kommunerne i 2011. De nye statslige initiativer kan frigøre 488 mio. kr. i kommunerne i 2011, *jf. tabel 1*. Regeringen har hermed fremlagt konkrete initiativer, som – sammen med de initiativer, der indgik i økonomiaftalen for 2010 – i alt kan frigøre 1,1 mia. kr. i kommunerne i 2011.

Tabel 1	
Statslige initiativer til frigørelse af ressourcer til service i kommunerne i 2011	
Mio. kr. (11-pl)	2011
1. Afbureaukratisering (35 initiativer)	389
Herunder bl.a.	
- Enklere krav til pædagogiske læreplaner i dagtilbud for børn	59,0
- Enklere regler om børnemiljøvurdering i dagtilbud for børn	96,8
- Enklere regler for visitation på ældreområdet	39,9
- Enklere regler om forebyggende hjemmebesøg på ældreområdet	26,1
- Forsøg med elevplaner i folkeskolen	11,6
2. Digitalisering	59
- Digital dokumentboks (50 pct. af effekt)	32,2
- Automatisering af offentlige postforsendelser – fjernprint (50 pct. af effekt)	23,2
- Validering af atypisk sygefravær	4,0
3. Mere effektivt indkøb	40
- Afledte muligheder af statslige indkøbsaftaler (4. og 5 udbudsrunde)	40,3
Nye statslige initiativer i alt	488
Statslige initiativer i økonomiaftalen for 2010	621
Frigørelse af ressourcer i alt i 2011	1.110

Anm.: Afrundinger kan medføre, at tallene ikke summer til totalen.

Afbureaukratisering

Regeringen har fremsat 35 nye initiativer, som frigør ressourcer ved at forenkle statslige regler og krav til opgavevaretagelsen i kommunerne, *jf. ”Mere tid til velfærd”* (oktober, 2009). De 35 initiativer kan frigøre 389 mio. kr. i kommunerne i 2011 og 366 mio. kr. i 2012 og 2013.

Forenklingerne er resultatet af et omfattende arbejde med at identificere afbureaukratiseringsforslag på de centrale velfærdsområder. De beregnede konsekvenser af initiativerne er baseret på den kortlægning og måling af de administrative opgaver, som er gennemført på bl.a. folkeskoler, i vuggestuer, på plejecentre mv.

Blandt de 35 initiativer kan bl.a. nævnes:

Enklere krav til pædagogiske læreplaner i dagtilbud for børn. Kravet om evaluering af den pædagogiske læreplan ændres, så den pædagogiske læreplan fremover skal evalueres hvert andet år i stedet for én gang årligt.

Ophævelse af kravet om en børnemiljøvurdering i dagtilbud for børn. Kravet om udarbejdelse af en børnemiljøvurdering ophæves. Fremover skal børnemiljøet, hvor det er relevant, integreres i arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Målrettede sprogvurderinger i dagtilbud for børn. Kravet om sprogvurderinger målrettes, så der fremover stilles krav om, at der skal gennemføres sprogvurderinger af børn, der ikke går i dagtilbud, samt børn, der går i dagtilbud, hvis det pædagogiske personale har en formodning om, at barnet kan have sproglige vanskeligheder.

Enklere regler for visitation på ældreområdet. Kravet om udarbejdelse af skriftlig afgørelse med begrundelse afskaffes, når det gælder sager, hvor borgerens ansøgning imødekommes fuldt ud. Kommunerne får samtidig øget fleksibilitet i forhold til at bevilge mindre, begunstigende ændringer i borgerens hjælp eller pleje, uden at der skal udarbejdes en skriftlig oplysning. Herudover afskaffes kravet om anvendelse af særligt skema. Borgeren skal fortsat oplyses skriftligt om hjælpen.

Enklere regler for forebyggende hjemmebesøg på ældreområdet. Kravet om forebyggende hjemmebesøg ændres, så kommunerne skal tilbyde alle ældre på 75 år og derover mindst ét årligt hjemmebesøg i stedet for to årlige hjemmebesøg.

Enklere regler for tilsyn på ældreområdet. Kravet om, at kommunerne skal gennemføre mindst ét årligt anmeldt tilsyn med plejeboliger mv. ophæves sammen med kravene til tilsynenes afrapportering, proces og indhold. Der skal fortsat gennemføres et årligt uanmeldt tilsyn.

Frivilligt at oprette bruger- og pårønderåd. Kravet om, at kommunerne skal nedsætte bruger- og pårønderåd i plejehjem, plejeboliger mv., ophæves.

Målrettet brug af socialfaglige undersøgelser ved børn med handicap. Kravene til socialfaglige undersøgelser ved børn med handicap ændres, så det gøres muligt at visitere til særlige dagtilbud uden først at gennemføre en socialfaglig undersøgelse. Det tydeliggøres samtidig, at der ved tildeling af aflastningsordning til børn, der alene har et handicap, og når aflastningen gives af hensyn til den øvrige familie, ikke kræves, at der gennemføres en undersøgelse.

Ophævelse af krav om kvalitetsstandarder for længerevarende botilbud. Kravet om, at kommunerne skal fastsætte særlige kvalitetsstandarder for længerevarende botilbud efter servicelovens § 108, ophæves.

Bedre skabelon for integrationskontrakten. Der udarbejdes en ny kontraktskabelon, som er mere overskuelig og lettere at anvende. Samtidig bliver skabelonen oversat til 20 forskellige sprog, og der udarbejdes informationsmateriale om udarbejdelsen af integrationskontrakter til kommunerne.

Afskaffelse af den afsluttende status for introduktionsprogrammet for udlændinge. Den afsluttede status for introduktionsprogrammet er afskaffet med virkning fra den 1. august 2010.

Mere målrettet fraværsregistrering på integrationsområdet. Fraværsreglerne er ændret med virkning fra 1. juli 2010, så fravær alene registreres og indberettes for kursister, der kan trækkes i deres ydelser.

Færre krav til socialfaglige undersøgelser for udsatte børn og unge. Kravene til socialfaglige undersøgelser ændres, så det bliver muligt at iværksætte konsulentbistand og yde økonomisk støtte uden en undersøgelse. Det gøres samtidig muligt at iværksætte foranstaltninger sideløbende med undersøgelsen. Herudover ændres kravene, så det bliver muligt at gennemføre en undersøgelse uden samtykke og gennemføre én samlet undersøgelse for alle børn i en familie.

Færre krav til handleplaner for udsatte børn og unge. Kravene til udarbejdelse af handleplaner ændres, så de følger kravene til, hvornår der fremover skal udarbejdes socialfaglige undersøgelser. Det gøres muligt at udarbejde én samlet handleplan for børn i samme familie. Endelig fjernes krav om 'delmål' mens kravene til indholdet lempes, så handleplanen alene skal omhandle de temaer, hvor den socialfaglige undersøgelse har vist problemer.

Afskaffelse af krav om sagsbehandlingsstandarder på området for udsatte børn og unge. Kravet om, at kommunerne skal udarbejde standarder for sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge, afskaffes.

Bedre adgang til data i Ungdommens Uddannelsesvejledning. Der etableres en jævnlig samkøring af de registre, der indeholder oplysninger om, hvilke ydelser de 15 til 24-årige modtager og deres aktuelle status i relation til uddannelse og beskæftigelse.

Forsøg med elevplaner i folkeskolen. Alle kommuner kan i regi af udfordringsretten ansøge om dispensation til at fravige kravet om, at alle fag skal omtales hvert år. I stedet kan skolen ud fra en helhedsvurdering af eleven vurdere, hvad der er væsentligt at medtage i elevplanen. Alle elevens lærere skal fortsat overveje, om der er behov for at omtale de enkelte fag i elevplanen.

Forsøg med kvalitetsrapporter i folkeskolen. Alle kommuner har via udfordringsretten mulighed for at blive fritaget fra de mere specifikke krav til informationer, der skal indgå i kvalitetsrapporten. Kommunerne kan samtidig få mulighed for at udarbejde kvalitetsrapporten hvert andet år i stedet for hvert år. Der stilles enkelte overordnede betingelser med henblik på at sikre, at der i rapporterne indgår tilstrækkelige oplysninger om rammebetingelser, pædagogiske processer og resultater mv., så kommunalbestyrelsen kan foretage en helhedsvurdering af det faglige niveau.

Elektronisk udsendelse til kommunalbestyrelsen. Der er indført mulighed for, at kommunalbestyrelsen ved en flertalsbeslutning kan bestemme, at sagsmateriale alene udsendes til kommunalbestyrelsesmedlemmerne elektronisk.

Digitalisering

Regeringen, KL og Danske Regioner samarbejder om at styrke digitaliseringen af den offentlige sektor og har fastlagt en digitaliseringsstrategi for perioden 2007-2010. Et af målene med digitaliseringsstrategien er at gennemføre digitaliseringsprojekter, der skal flytte ressourcer fra administration til borgernær service. Som led heri gennemføres tre digitaliseringsprojekter, *jf. bilag 2 om digitalisering*. På den baggrund indgår der i tabel 1 – ud over det allerede aftalte i økonomiaftalen for 2010 – ca. 60 mio. kr. af de frigjorte midler i kommunerne i 2011. Beløbet stiger til ca. 264 mio. kr. i 2013.

Mere effektivt indkøb

Kommunerne har mulighed for at effektivisere sine indkøb ved bl.a. at tilslutte sig en række af de indkøbsaftaler, som staten har indgået i Statens Indkøbsprogram.

Fjerde fase af Statens Indkøbsprogram blev gennemført i løbet af 2009, og de nye aftaler er trådt i kraft den 1. januar 2010. I fjerde fase har kommunerne mulighed for at tilslutte sig aftalerne om bl.a. AV-udstyr, kontormaskiner, hjemmearbejdspladser, antivirus software og grafisk software. Dette er flere aftaler end forudsat i sidste års aftale. Prisreduktionerne har endvidere været større end forudsat i sidste års aftale. Det skønnes derfor, at aftalen vedrørende disse aftaler kan frigøre ca. 24 mio. kr. i kommunerne i 2011 – ud over det foreløbige skøn, som indgik i aftalen om frigørelse af ressourcer i kommunerne i 2010.

Staten vil gennemføre sin femte fase af indkøbsprogrammet i løbet af 2010. Aftalerne forventes at få virkning fra 1. januar 2011. Det vil være muligt for kommunerne at tilslutte sig aftalerne om bl.a. kontorvarer. Det skønnes, at femte udbudsrunde mindst kan frigøre ca. 16 mio. kr. i kommunerne i 2011. Et mere kvalificeret skøn vil blive udarbejdet, når udbudsrunderen er afsluttet.

Bilag 2. Fælles digitaliseringsinitiativer

Dokumentboks, Fjernprint og NemSMS

Regeringen og KL er enige om, at al relevant post fra kommunen skal kunne modtages via den digitale dokumentboks inden udgangen af 2012. Hermed vil der årligt kunne frigøres ressourcer i kommunerne, svarende til 105 mio. kr. i 2011, stigende til 465,8 mio. kr. ved fuld indfasning i 2015. Det er et fælles ansvar at sikre udviklingen i det forudsatte brugeroptag. Parterne vil fællesskab følge op herpå.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at en fællesoffentlig infrastruktur til bl.a. fjernprint, til den post der ikke kan digitaliseres, kan frigøre ca. 46 mio. kr. i 2011 stigende til ca. 148 mio. kr. årligt i 2013.

Regeringen og KL har i fællesskabet etableret en fælles NemSMS infrastruktur som er lanceret i maj 2010. Parterne vil som led i forberedelserne af den nye digitaliseringsstrategi fastsætte ambitiøse mål for løsningens anvendelse på alle større kommunale serviceområder.

e2012

Regeringen og KL er enige om at realisere e2012-målet om fuld digital kommunikation med borgere og virksomheder i 2012, og at den digitale andel af borgerhenvendelser til de administrative serviceområder i kommunerne skal stige fra de nuværende 20 pct. til mindst 30 pct. i 2012.

Bedre kommunale selvbetjeningsløsninger er en forudsætning for, at andelen af digitale borgerhenvendelser øges. Derfor vil kommunerne i fællesskab udvikle mindst 15 nye fælleskommunale velfungerende og effektive selvbetjeningsløsninger.

KL og regeringen vil nærmere beskrive planen for fuld digital kommunikation i 2012 i en fælles publikation om effektiv service på nettet til alle borgere og virksomheder.

Finansiering af centrale initiativer

Regeringen og KL er enige om, igangværende centrale digitaliseringsprojekter fortsættes og at kommunerne i perioden 2011-2015 afholder 40 mio. kr. til brugerrettighedsstyringsprojektet, heraf 10 mio. kr. i 2011. Hertil afholdes omkostninger til Borger.dk og Dokumentboksen i fællesskab, således at kommunerne i 2011 bidrager med 19 mio. kr. til Borger.dk, samt bidrager med 9 mio. kr. til Dokumentboksen i 2011-2014, heraf 3 mio. kr. i 2011. Kommunerne afholder således i alt 32 mio. kr. til centrale digitaliseringsinitiativer i 2011.

Validering af Atypisk Sygefravær

Staten har etableret første version af et it-system til kontrol af uberettiget sygefravær (VAS). Løsningen skal automatisere dele af de kontrolprocedurer, som i dag foregår

manuelt når den kommunale sagsbehandler skal indhente oplysninger om de sygemeldte og deres hidtidige sygedagpengehistorik.

Regeringen og KL er enige om, at løsningen skal være fuldt udrullet i kommunerne inden udgangen af 2012, herunder som led i en fuld digitalisering af kommunernes administration af syge- og barseldagpenge. Systemet vil medføre mindreudbetaling af sygedagpenge i kommunerne og en mere effektiv udredning af de kommunale kontrolprocedurer svarende til i alt 142 mio. kr.

Sundheds-it

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at etablere en ny organisatorisk struktur, hvor den samlede sundheds-it udvikling koordineres og prioriteres på nationalt niveau. Den nye organisering skal sikre klar arbejdsdeling, sammenhæng og fremdrift i forhold til politisk aftalte mål og milepæle.

Den fremtidige organisering indebærer, at SDSD nedlægges, og der etableres en klarere beslutningsstruktur for tværgående sundheds-it. Staten fastsætter nationale standarder, udmønter prioriterede tværgående initiativer, sikrer, at it-udviklingen sker i overensstemmelse med it-strategien for sundhedsvæsenet og en sammenhængende data- og it-arkitektur. Endvidere arbejder staten for at sikre det bedst mulige regelgrundlag mhp. at understøtte en effektiv og sikker digitalisering af sundhedsvæsenet. Der etableres samtidigt en ny national bestyrelse for sundheds-it med deltagelse af KL og Danske Regioner. Bestyrelsen skal rådgive indenrigs- og sundhedsministeren, drøfte udvikling på området og sikre, at der etableres tilstrækkelige beslutningsgrundlag (business cases) for nye tværsektorielle sundheds-it tiltag.

Anvendelse af åbne standarder i kommuner

Regeringen og KL er enige om senest ved udgangen af 2010 at sende ikke-redigerbare dokumenter som PDF-dokumenter. Herudover er regeringen og KL enige om at implementere de statslige åbne standarder i kommuner og regioner efter ”følg eller forklar”-princippet.

Bilag 3. Objektiv sagsbehandling

Den objektive sagsbehandling samles i 3-5 sagsbehandlingscentre med virkning fra sommeren 2012. Den objektive sagsbehandling omfatter den overvejende del af administrationen på følgende områder, som i dag administreres af kommunerne:

- Folkepension
- Udbetaling og indtægtsregulering af førtidspension
- Boligstøtte
- Barseldagpenge
- Forskudsvis udbetaling af børnebidrag

En samling af de objektive sagsbehandlingsopgaver medfører i sig selv en effektivisering af administrationen, hvorved der kan spares knap 300 mio. kr. om året, svarende til en reduktion af personaleforbruget fra ca. 2.000 årsværk i dag til ca. 1.500 årsværk. Besparselsen skal være fuldt realiseret 2 år efter samlingen. Hertil kommer en endnu ikke opgjort besparelse ved, at én samlet instans kan opnå mere gunstige kontrakter på de relevante it-fagsystemer.

Effektiviseringspotentialet tilfalder kommunerne, der også finansierer implementeringsomkostningerne.

Kommunal forankring af den nye organisering

Kommunerne skal have en helt central rolle i implementeringen og den efterfølgende drift af den nye organisering af den objektive sagsbehandling. Den kommunale forankring skal sikre et optimalt samspil mellem de fortsatte kommunale opgaver på social- og beskæftigelsesområdet og den objektive sagsbehandling, så borgerne fortsat kan få en helhedsorienteret vejledning og sagsbehandling. Samtidig skal den enkelte kommune fortsat kunne være borgerens indgang til den objektive sagsbehandling.

Kommunens opgave

De ydelser, som sagsbehandlingscentrene skal træffe afgørelse om og udbetale, er generelt kendetegnet ved, at de enten kan forberedes i god tid (fx tilkendelse af folkepension) eller afgøres på meget kort tid (fx indtægtsregulering af boligstøtte eller pension). Det er derfor muligt at samle den objektive sagsbehandling i sagsbehandlingscentre, som kun kan kontaktes pr. telefon, brev, internet mm.

Det er helt afgørende, at det ikke bliver svært for borgerne at finde rundt i systemet, og at borgerne ikke henvises fra den ene myndighed til den anden. Det håndteres dels ved en klar kanalstrategi og selvbetjeningsløsninger, dels ved at kommunerne kan yde særlig hjælp til de borgere, som ikke kan benytte selvbetjeningsløsningerne.

Størstedelen af borgerne vil være i stand til at betjene sig selv, sådan at sagsbehandlingscentrene træffer afgørelse uden kommunal involvering. Borgerne vil fortsat kunne møde personligt frem i kommunernes borgerservicecentre og modtage generel vejledning om rettigheder og vilkår. Kommunerne kan desuden hjælpe borgerne til at få udfyldt ansøgningsskemaer, betjene sig selv via selvbetjeningsstandere, telefonlinje til sagsbehandlingscentrene osv., som vil være tilgængelige i kommunens borgerservicecenter. Langt de fleste borgere kan således selv eller med kommunens hjælp indlede en ansøgning eller afgive de oplysninger, der fører til, at sagsbehandlingscentrene kan træffe afgørelse.

For særligt svage borgere, fx borgere med meget sammensatte problemer, kan kommunen i tæt kontakt med borgeren, gennemføre sagsbehandlingen ved at indsende ansøgning og indtaste de nødvendige oplysninger, således at sagsbehandlingscentrene umiddelbart efter vil kunne afsende afgørelsen og udbetale ydelsen. Der vil blive stillet den nødvendige systemunderstøttelse til rådighed for kommunerne. Hvis alle oplysninger er tilvejebragt, skal sagsbehandlingscentret alene foretage en maskinel kontrol og derefter sende den endelige afgørelse. Det er således kommunen, der reelt færdigbehandler sagen, hvis dette er en nødvendig forudsætning for at sikre et helhedsorienteret sagsforløb.

Endelig kan der være borgere med et helt akut behov for økonomisk hjælp, som skal løses her og nu, når borgeren henvender sig i kommunen. Kommunerne bevarer den fulde myndighedskompetence i forhold til reglerne om personligt tillæg og helbredstillæg til pensionister, enkeltydelser efter aktivloven, beboerindskudslån og a conto udbetaling af boligstøtte. For alle disse ydelser gælder, at afgørelse og udbetaling skal kunne ske akut i det enkelte tilfælde – dvs. om nødvendigt ”mens borgeren venter”.

De kommunale opgaver i den fremtidige organisering skønnes at beskæftige knap 500 årsværk.

Organisering

Samlingen af administrationen skal ske i en nyoprettet selvstændig forvaltningsenhed, som ved lov tillægges myndighedsansvaret for den objektive sagsbehandling. Forvaltningsenheden får en selvstændig bestyrelse, hvor formanden og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne indstilles af kommunerne.

For at understøtte etableringen og driften af den fremtidige organisering, vil selve administrationen og sagsbehandlingen blive leveret af ATP på omkostningsdækket basis. ATP får således – på vegne af den nyoprettede forvaltningsenhed og dennes bestyrelse – til opgave at stå for den daglige drift af den objektive sagsbehandling.

Realiseringen af effektiviseringspotentialer forudsætter, at medarbejderne geografisk samles i 3-5 sagsbehandlingscentre. Fuldt indfaset skønnes det, at sagsbehandlingscentrene vil beskæftige knap 1.000 årsværk. Et af centrene placeres i Hillerød, mens de øvrige centre placeres under hensyn til, at det faglige grundlag for sagsbehandlin-

gen i vidt omfang kan videreføres af medarbejdere, der i dag er beskæftiget med objektiv sagsbehandling i kommunerne. Loven om virksomhedsoverdragelse finder anvendelse, således at medarbejdertilpasningen finder sted i regi af de fremtidige centre.

Forvaltningsenhedens bestyrelse

Helt overordnet er det bestyrelsens opgave at sikre, at den objektive sagsbehandling udøves i overensstemmelse med de kommunale hensyn. Det er derfor bestyrelsen, der træffer de overordnede, strategiske beslutninger vedrørende den objektive sagsbehandling, herunder også det overordnede mål for effektiviseringer. Der tilknyttes et sekretariat til bestyrelsen.

Bestyrelsen beslutter – indenfor lovgivningens rammer og under hensyn til omkostningerne – hvad ATP skal levere. Dvs. de enkelte administrative ydelser, serviceniveau, kvalitet, svarfrister mv.

Bestyrelsen vil have afgørende indflydelse på ATP's valg af it-systemer, som alene skal bruges til løsning af den objektive sagsbehandling. Det vil også alene være forvaltningsenheden – og dermed kommunerne – der høster effektiviseringsgevinster og bærer omkostninger i forbindelse med disse it-systemer. Det er en forudsætning, at de valgte it-løsninger passer ind i ATP's fælles it-plattform, så valget af løsninger ikke påvirker omkostningsudviklingen negativt i de øvrige ordninger, som ATP administrerer. Samtidig må ATP's valg af fælles it-løsninger ikke påvirke omkostningsudviklingen u hensigtsmæssigt i forvaltningsenheden. For at sikre integration til kommunernes øvrige it-systemer samt kommunal adgang til relevant data, skal it-understøttelsen basere sig på godkendte fællesoffentlige standarder og grænseflader.

Bestyrelsen har pligt til via behørig instruktion til og rapportering fra ATP's direktør løbende at påse, at opgaveudførelsen i ATP finder sted på forsvarligt grundlag. Til det formål modtager bestyrelsen løbende rapporteringer fra ATP, ligesom bestyrelsen kan udpege en ekstern revisor, som gennemfører en revision svarende til den kommunale regnskabs- og forvaltningsrevision på de omfattede områder i dag.

Skulle der imod forventning opstå problemer, som ikke kan løses mellem bestyrelsen og ATP, vil emnet blive drøftet af KL og regeringen.

Bestyrelsen kan beslutte, at der gennemføres en evaluering af konstruktionen med ATP som leverandør mv., når den nye organisering har været i drift i minimum 5 år. Bestyrelsen kan på baggrund af en sådan evaluering tage stilling til, om den ønsker en anden leverandør til at varetage den objektive sagsbehandling.

Implementering og finansiering

Til at forberede og gennemføre implementeringen af den nye organisering etableres en implementeringsorganisation i regi af ATP. Implementeringsorganisationen refererer til en styregruppe bestående af repræsentanter for kommunerne, ATP (formand), Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet.

Ved afslutning af implementeringsperioden vurderes det hvorvidt de oprindelige personaleforudsætninger fortsat er gældende.

Forvaltningsenheden, der i implementeringsperioden ledes af styregruppen, afholder implementeringsomkostningerne. Forvaltningsenheden bemyndiges til at optage et lån hertil. Kommunerne vil fremadrettet skulle betale et administrationsbidrag til forvaltningsenheden, fx baseret på kommunale indbyggerantal. Administrationsbidraget reduceres i takt med, at effektiviseringspotentialet realiseres, men dog først når implementeringsomkostningerne er fuldt dækket.